

EXPONET v novém kabátě

Virtuální filatelistická výstava EXPONET je prostor na internetu, kde lze ukládat, vystavovat, vyhledávat a prohlížet filatelistické exponáty v elektronické podobě. Vedle mnoha soutěžních (zpracovaných podle pravidel FIP), často i vysoce oceněných na výstavách, jsou zde umístěny i další, které mohou návštěvníkům představit různé úseky filatelie a toho, co s ní souvisí – to vše z jediné adresy na internetu. EXPONET je *nesoutěžní* výstavou, jejímž cílem je propagovat filatelii a návštěvníkům být inspirací, poucením a samozřejmě i místem, kde mohou představit výsledky svého sběratelského a studijního úsilí. Na rozdíl od klasických výstav, nutně časově omezených, jsou zde exponáty umístěny trvale, aniž by docházelo k poškození vystavených dokladů, a návštěvníkům jsou dostupné odkudkoli.

VLADIMÍR MÜNZBERGER

Letos uplyne již deset let od doby, kdy mezinárodní virtuální výstava EXPONET otevřela své pomyslné brány. Nesmělý pokus zobrazit několik exponátů na internetu se časem rozrostl do neuvěřitelných rozměrů. Tvůrcům a organizátorům výstavy, Břetislavu Janíkovi, Milanu Černíkovi a později i dalším členům jejich týmu, se podařilo shromáždit neuvěřitelných 840 exponátů z 52 zemí, zachycujících snad všechny obory filatelie. To způsobilo, že původní způsob jejich ukládání a vyhledávání přestal stačit možnostem i potřebám návštěvníků. Proto se našlo pár dalších nadšenců, kteří ve spolupráci se zakladateli se rozhodli do rozvoje výstavy investovat spoustu času a připravit zcela nové řešení prezentace. Po delším testování došlo konečně v průběhu letošního února k připojení nového systému ke starému tak, aby jej návštěvníci měli možnost používat ve zkušebním provozu. Postupně tedy dochází k převodu exponátů z původního řešení do nového. S ohledem na velký objem informací, které je nutné nově doplnit, bude tento převod ještě nějakou dobu trvat. Nicméně už teď je kompletně převedeno více než 500 exponátů, takže je co prohlížet.

Ověřovací provoz nového systému proběhl již loni, kdy skeny exponátů pro několik soutěžních výstav (zejména v Jihlavě a Nitre) byly umístěny do tohoto nového produktu a hodnotitelé-jurymani měli možnost se s nimi seznámit ještě před vlastní výstavou, na níž pak měli jednodušší práci. To potvrdilo užitečnost EXPONETu v další oblasti a navíc přineslo několik desítek nových exponátů. Přes počáteční rozpaky a nedůvěru některých vystavovatelů i jurymanů se ukázalo, že i tato funkce EXPONETu je praktická a užitečná, a při zkracující se době trvání standardních soutěžních výstav může být dobrým pomocníkem.

Nové řešení si původně kladlo dva hlavní cíle: zjednodušit obsluhu a správu celého systému a přivést všechny informace do databázového prostředí a návštěvníkům umožnit mnohem snadnější a přehlednější vyhledávání exponátů z oborů, které je zajímají. Významným důsledkem je, že takto koncipované řešení umožňuje systém rozvíjet a doplňovat do něj další funkce. Již zmíněný příklad využití pro jurování soutěžních výstav je ukázkou jedné z takových možností. Zvýšení přehlednosti při vyhledávání není třeba příliš odůvodňovat. Každý, kdo se dosud snažil vyhledat exponát z oblasti svého zájmu, se musel probrat řadou takových, které s jeho tématem nesouvisely, a naopak

nezjistil, že pro něj zajímavý materiál může být utajen a schovávat se za nic neříkajícím názvem.

Aby se s tím řešitelé vypořádali, navrhli poměrně rozsáhlou klasifikační strukturu, podle níž je postupně každý exponát zařazován a může být podle ní také vyhledán. Toto zařazení je zcela nezávislé na tom, jak se exponát jmenuje a dokonce i na jazyku, v němž je psán. Systém je od počátku vytvářen ve třech jazycích – češtině, angličtině a němčině; najde-li se někdo ochotný přeložit jej kvalifikovaně do dalšího, bude to možné, a systém by se měl chovat stejně.

Základní změnou je tedy možnost vyhledávání exponátů podle stanovené klasifikační struktury. Ta je rozdělena do čtyř základních kritérií: podle teritoria, oborového zařazení, časového určení a výstavní třídy EXPONETu. Tato kritéria jsou dále členěna do tří úrovní, takže každý návštěvník má možnost rozsah vybraných exponátů podle potřeby postupně zužovat. Kritéria lze použít samostatně, nebo ve vzájemné kombinaci. Výhodou je, že při rostoucím počtu exponátů bude možné klasifikační strukturu dále rozšiřovat v těch částech, kde to bude potřebné. Obsah jednotlivých kritérií je následující:

Teritoriální zařazení – rozumí se teritorium, které hledaný exponát popisuje. V nejvyšší úrovni je členěno na kontinenty, v nižší na jednotlivé státy nebo jejich skupiny, v nejnižší na dílčí územní nebo časová členění teritoria zadaného ve střední úrovni. V oblastech s větším počtem exponátů je zohledněn historicko-politický (a tedy i teritoriální a časový) vývoj.

Oborové zařazení – zahrnuje základní členění exponátů podle sběratelských oborů ve filatelii, a to jak z hlediska poštovní historie, poštovních produktů, tak i tematických oborů. Zde je zohledněna skutečnost, že obsahově mohou některé exponáty vzájemně propojovat dílčí tradiční i poštovně historické atributy, v některých případech dokonce i s tematickými.

Časové určení – v nejvyšší úrovni představuje rozdělení na tři období, které je dáno dvěma milníky: založením UPU (1874) a koncem druhé světové války (1945). Tato tři období jsou v nižší úrovni dále členěna na kratší časová údobí.

Výstavní třída EXPONETu – členění tohoto kritéria vychází z obecně užívaného členění výstavních tříd u klasických výstav, ale v poněkud rozšířené podobě. Zde je zohledněna skutečnost, že ne všechny exponáty umístěné na EXPONETu mají soutěžní charakter, a tudíž nemusejí přesně odpovídat kritériím pro klasické výstavy. Dokonce starší (i soutěžní) exponáty

nemusejí přesně vyhovovat aktuálně platným výstavním řádům. Jsou i soutěžní exponáty, u nichž zařazení do výstavní třídy nebylo jednoznačné a na různých výstavách se lišilo. Vhodné využití EXPONETu vidíme i v prezentaci účelově vytvořených exponátů, určených pro vysvětlení určitých oblastí filatelie nebo pro její propagaci. Abychom se vyhnuli nesprávné interpretaci, užíváme upřesňující označení *Výstavní třída EXPONETu*. Pro nejvyšší úroveň členění nepovažujeme rozsah exponátu za důležitý, a proto se zcela souřadně vyhledávají exponáty standardního rozsahu (tzn. pěti- a osmírámové) s jednorámovými a s exponáty mnohem většího rozsahu. V nejvyšší úrovni se nerozlišují ani exponáty mládežnické (takové členění je zajištěno až ve druhé úrovni).

Většinu exponátů samozřejmě není možné jednoznačně zařadit do jakékoli předem stanovené struktury, proto stejný exponát bývá často zařazován do více kategorií, a to i tehdy, když jejich popisu vyhovuje jen částečně. Důvodem je, že návštěvník může nalézt materiály blízké jeho zájmu i v exponátech primárně zaměřených do jiných oblastí. Každé takové „škatulkování“ je samozřejmě subjektivní a může být nepřesné. Výhodou je, že zařazení každého exponátu lze v případě potřeby upravit i dodatečně, a to i na základě připomínek návštěvníků.

Při vyhledávání je návštěvník veden postupně se rozvíjícím menu. Doporučujeme, aby se nejprve seznámil s jeho strukturou, čímž docílí rychlejší orientace. Nejjednodušší je zadat dotaz obecněji, a když je seznam nalezených exponátů příliš dlouhý, specifikovat jej podrobněji, případně kombinovat kritéria. Nyní jsou nejvíce zastoupeny exponáty z našeho území a nejbližších sousedů. Nalézt lze ale i řadu velice zajímavých exponátů z jiných částí světa. Tematické exponáty jsou z tohoto pohledu zastoupeny mnohem rovnoměrněji. Záměrce by však nemělo překvapit, když ke svému tématu naleznou i exponát zpracovaný jinak. Typickým příkladem jsou aerofilatelistické exponáty, zařazené také k tématu letecká doprava.

Podobně jako ve starém EXPONETu lze i v novém vyhledávat exponáty konkrétního autora, či všech autorů z jedné země. Pokud se chcete opakovaně vracet k jednomu exponátu, je vhodné si zaznamenat jeho evidenční číslo – to pak umožní velmi rychlý přístup. Taková funkce se vyplatí zejména u rozsáhlých exponátů, které chceme prostudovat důkladněji. Užitečná je jistě nabídka až 100 nejnověji zařazených exponátů, uspořádaná chronologicky.

Do budoucna bude zajímavá funkce nabízející nejčastěji navštěvované exponáty. Její současné řešení však zatím neumožňuje rovnocenné porovnávání dříve

Hlavní stránka
Základní informace
Nejčastěji kladené dotazy

EXPONET

The Hitchhiker's Guide to the Exponet
Helpdesk of virtual international philatelic exhibiting | Stopařův průvodce Exponetem | Helpdesk virtuálního mezinárodního filatelistického výstavnictví

UPOZORNĚNÍ: Tohle je nová verze EXPONETu ve zkušebním provozu.

» Filatelistické exponáty

» Výběr exponátů podle všech čtyř kritérií současně

Výběr exponátů podle teritoria
Výběr exponátů podle oborového zařazení
Výběr exponátů podle časového určení
Výběr exponátů podle výstavní třídy EXPONETu
Výběr exponátů podle všech čtyř kritérií současně
Výběr exponátů podle země vystavovatele
Výběr exponátů podle jména vystavovatele
Výběr exponátů podle evidenčního čísla exponátu
Seznam nejnovějších exponátů
Seznam nejnavštěvovanějších exponátů
Seznam exponátů na prodej

Teritoriální úroveň 1:
Teritoriální úroveň 2:
Teritoriální úroveň 3:
Oborová úroveň 1:
Oborová úroveň 2:
Oborová úroveň 3:
Časové období - úroveň 1:
Časové období - úroveň 2:
Časové období - úroveň 3:
Výstavní třída EXPONETu - úroveň 1:
Výstavní třída EXPONETu - úroveň 2:
Výstavní třída EXPONETu - úroveň 3:

 ARŠÍK K 1. VÝROČÍ SNP A JEHO POUŽITÍ V POŠTOVNÍM PROVOZU - Jiří Sedláč, Kladno
(Originální název exponátu: 1. VÝROČÍ SNP A JEHO POUŽITÍ V POŠTOVNÍM PROVOZU)
 ČESKOSLOVENSKÁ LETECKÁ POŠTA (1921-1950) - Henry Hahn,
(Originální název exponátu: CZECHOSLOVAK AIR MAIL (1921-1950))
 ČESKOSLOVENSKO 1945 - 1953 - Ivo Beroun, Moravské Budějovice
(Originální název exponátu: Československo 1945-1953)
 KOŠICKÝ ARŠÍK - STUDIE - Jaroslav Čtvrtečka,
(Originální název exponátu: KOŠICKÝ ARŠÍK - STUDIE)
 MODERNÍ ČESKOSLOVENSKO 1943-1983 - Georg Wilhelms,
(Originální název exponátu: MODERNE TSCHECOSLOWAKEI 1943-1983)

» Filatelistické výstavy

Výstavy podle úrovně

Podoba obrazovky, pokud zvolíte výběr podle všech čtyř úvodních kritérií současně (volba je na obr. označena šipkou).

a nově zařazených exponátů, a tak neposkytuje věrohodný obraz skutečné návštěvnosti. To bude třeba do budoucna vyřešit lépe. Výčetem v současné době zprovozněných funkcí pro vyhledávání exponátů nejsou možnosti systému vyčerpány - tvůrci uvažují o dalších a postupně je budou uvádět do života.

Na začátku tohoto příspěvku jsem zmínil využití EXPONETu při pořádání standardních soutěžních výstav. To je zcela nová oblast, kterou bude užitečné rozvíjet a již dnes zde vidíme řadu zajímavých možností. Jurymani si mohou již před výstavou na internetu prohlédnout soutěžní exponáty a předem se připravit na jejich hodnocení. Ostatní návštěvníci budou pak mít možnost si exponáty z dané výstavy v klidu prohlížet i po jejím skončení (samozřejmě je třeba respektovat, že ne všichni vystavovatelé budou ochotni takto veřejně svůj exponát ukazovat).

Zobrazování výstav na EXPONETu přináší další zajímavý pohled na exponáty: přiřazuje exponát a jeho konkrétní verzi tomu, co bylo vystaveno na té které výstavě. Z jejího palmáře (výsledků hodnocení) lze pak důvěryhodně informovat o tom, jaké hodnocení exponát obdržel. Jednak to i do budoucna veřejně dokumentuje tuto výstavu, jednak se návštěvník dozví, jak na ní byl exponát hodnocen. Přesnost těchto informací garantuje jury výstavy. To je záležitost, kterou u exponátů získaných jinak není možné zaručit. Organizátoři EXPONETu nemají možnost snadno ověřit správnost informace dodané vystavovatelem, a pak hlavně není jisté, zda dodaná verze exponátu odpovídá podobě vystavené a hodnocené na příslušné výstavě. Takové údaje pak mají jen nezávazný informativní charakter.

A další důležitá věc: Sběratelé-potenciální vystavovatelé mohou na EXPONETu získat řadu zkušeností, jak k přípravě exponátů přistupovat, a prohlídkou více exponátů mohou zjistit, o jaký materiál by se mohli či měli pro ten svůj zajímat. Od námětových sběratelů jsme již zaznamenali i obavy, že když si úspěšně zvolili nějaké originální a zajímavé téma a získali pro své exponáty výborné hodnocení, mohli by je další sběratelé kopírovat a jejich nápad si přisvojit. Zapomínají však na to, že dobří jurymani si EXPONET také prohlížejí a mohou snadno zjistit, že už někdo jiný s podobným přístupem přišel dříve. To není nereálné: Brzy po uveřejnění prvního exponátu Milana Černíka na internetu si ho všimli dokonce australská jurymani, a protože je tehdy jeho způsob prezentace zaujal, zaslali mu k tomu svůj komentář i s několika doporučeními. Díky internetu se prostě i velmi vzdálené destinace významně přiblížily. A dá se očekávat ještě jeden důsledek: Tím, že exponáty z konkrétních výstav budou trvale přístupné včetně hodnocení, lze očekávat, že jurymani budou motivováni, aby k hodnocení exponátů přistupovali pozorněji, aby si neudělali ostudu.

Současný EXPONET si ale klade i další cíle. Tím, že se neomezuje jen na soutěžní výstavní exponáty, poskytuje osvětu a propagaci v oblastech filatelie formou, která by pro standardní výstavy nebyla možná. Jednou takovou možností jsou virtuální exponáty dokumentující určitou oblast bez ohledu na jejich rozsah, sestavené z materiálů a podkladů od více sběratelů. Důležité ovšem je, aby to bylo s jejich souhlasem, aby byly ko-

rektně popsány a obsahovaly existující doklady. Dobrým příkladem je virtuální exponát německého sběratele Petera Witkopa *Obálky a dopisnice s perliny použité v Gdaňsku*, soustřeďující zajímavé doklady od osmi významných sběratelů; podobný rozsah dokladů by těžko mohl soustředit jen jediný z nich. V dnešní době je vytvoření takové prezentace efektivnější a méně nákladné, než vydání drahé, kvalitně tištěné publikace.

Významnou výhodou EXPONETu je, že obsahuje i exponáty, které už nemusejí existovat. Pokud se vystavovatel rozhodne své dílo prodat, těžko lze předpokládat, že ve stejné podobě zůstane zachováno. Pak je velice záslužné, když sám vystavovatel, zprostředkující obchodník nebo kupec sepíše původního exponátu poskytně virtuální výstavě. Navíc lze takový exponát označit, že je určen k prodeji – například v aukci, a jeho detailní vyobrazení umožní, aby se o něm zájemci dozvěděli a seznámili se s ním. Takové exponáty, aktuálně nabízené k prodeji, lze snadno vyhledat samostatným výběrem.

Pro návštěvníky je přístup ke všem funkcím systému zdarma. Nelze však opomenout, že provoz neustále rostoucího a rozvíjejícího se systému samozřejmě něco stojí. Kromě obrovského počtu hodin, které mu jeho tvůrci věnují ve volném čase, je třeba vynakládat i peníze. Je proto nutné hledat různé možnosti financování. Jednou z nich je přímá podpora od filatelistických firem, které mohou využít výhod vysoké návštěvnosti sběratelů, případně zde přímo nabízet zajímavé exponáty k prodeji. Není možné se vyhnout ani umístění reklam, vítána je i jakákoli sponzorská podpora.

Je třeba zdůraznit, že EXPONET byl již před časem významně oceněn tím, že získal záštitu ministra kultury České republiky a jeho obsah je archivován Národní knihovnou České republiky.

Autoři projektu věří, že nové řešení návštěvníky zaujme, poskytne jim snazší přístup k hledaným informacím a zvýší uživatelský komfort. To vše kdykoli a odkudkoli na světě, ať už v klidu domova či na cestách. Přesvědčit se můžete snadno na www.exponet.info

Autor je členem týmu EXPONET

OSTROPA 2013		
Žilina, Česká republika Česko-německá výstava poštovních známek s mezinárodní účasti		
Třída teritoriální filatelie		
	N.1.01 Peter Severin	PŘÍSTISK POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 NA ZNÁMKÁCH RAKOUSKA
	N.1.02 Georg Wilhelms	MODERNÍ ČESKOSLOVENSKO 1943-1983
	N.1.04 Petr Radosta	VELKÁ BRITÁNIE 1840-1873
	N.1.06 Bernd Arnold	BOSNA A HERCEGOVINA
	N.1.07 Michal Musil	RAKOUSKO 1850-1918
	N.1.08 Jindřich Vomela	ČERNÁ HORA - I. EMISE
	N.1.09 Hartin Tüma	BAVORSKO
	N.1.10 Helmut Feichtenbeiner	LICHTENŠTEJNSKÉ KNÍŽECTVÍ, POŠTOVNÍ ZNÁMKY 1912-1944
	N.1.11 Sven Martens	NĚMECKO - VYDÁNÍ "PŘENOSNICE" 1875-1879
	N.1.12 Claus Petry	NĚMECKÁ LETECKÁ PŘÍPOUSTĚČÍ ZNÁMKY
	N.1.13 Václav Šraut	POŠTOVNÍ ZNÁMKY NA ÚZEMÍ ALBÁNIE 1913-1945
	N.1.14 Joachim Berger	BULHARSKO 1879-1945
	N.1.15 Ladislav Ondruška	POLSKO 1918-1924
	N.1.16 Otto Geibelbrecht	ZNÁMKY POLSKA 1944-1947

Zobrazení exponátů výstavy; dostupné exponáty lze zobrazit na kliknutí, ostatní jsou uvedené pouze názvem.